

ضرورت و مزایای آموزش کارآفرینی در مدارس

اکبر پورمهراب^۱، فاطمه حسینی^۲، پروانه بوستانی^۳، مرضیه سجادی^۴

۱- کارشناسی آموزش ابتدایی

۲- کارشناسی معارف اسلامی

۳- کارشناسی ارشد ادبیات فارسی

۴- کارشناسی ادبیات فارسی

چکیده:

یکی از برجسته‌ترین اهداف آموزش و پرورش در هر کشوری، پرورش استعدادها و تربیت افراد شایسته و مولد برای ورود به بازار کار و صنعت است. به همین دلیل در برنامه‌های آموزشی کشورهای توسعه یافته آموزش کارآفرینی در مدارس جزء لاینفک برنامه‌های درسی رسمی و غیررسمی آن کشورهاست. مأموریت اصلی وزارت آموزش و پرورش جامعیت، یکپارچگی و توجه متوازن به همین ساحت‌های شش‌گانه است؛ توسعه این نوع مراکز برای رشد مهارت آموزی و خلاقیت دانش‌آموزان در محیط‌های یادگیری است. باتوجه به نقش و اهمیت کارآفرینی در ابعاد زندگی فردی، خانوادگی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، از نظام آموزشی هر کشوری انتظار می‌رود افراد شایسته کارآفرین را تربیت نماید.

کلمات کلیدی: جامعیت، یادگیری، نظام آموزشی، تعلیم و تربیت، مهارت آموزی، پرورش استعداد.

در بسیاری از کشورها برنامه‌های متناظر با کارآفرینی در مدارس و دانشگاه‌ها ارائه شده است. در سالهای اخیر پژوهش‌های زیادی در زمینه کارآفرینی و ضرورت آموزش آن صورت گرفته است و هرکدام از آنها به نوعی به اهمیت، ضرورت و مزایای آموزش کارآفرینی به خصوص از دوران مدرسه پرداخته اند. این پژوهش‌ها اشاره می‌کند که خیلی از افراد ممکن است به دلایل مختلف نظیر کسب درآمد و تجربه‌های کاری بیشتر رشد استعدادهای نهفته، موفقیت مالی، خلاقیت و نوآوری، شناخت، استقلال حرفه‌ای و ادامه پیشه خانوادگی، کمبود شغل و نبود فرصت استخدامی و یا به صورت اتفاقی وارد عرصه کارآفرینی می‌شوند. این در حالی است که در علم مشاوره شغلی و تحصیلی، کارآفرینی به عنوان یک مسیر شغلی مطرح می‌شود و افراد باید با دانش و آگاهی وارد این حوزه شوند تا بتوانند از امکانات و فرصتهای خود نهایت استفاده را نمایند و موفق تر عمل کنند. علیرغم اهمیت موضوع نقش و تأثیر آموزش کارآفرینی بر رشد دانش و آگاهی کارآفرینی دانش آموزان و معرفی آن به عنوان یک مسیر شغلی، مطالعات انجام شده نشان میدهد که در سیستم آموزشی کشور ما، این برنامه‌ها بسیار محدود و کوتاه مدت اجرا شده، بالطبع پژوهش‌های بسیار کمی در این حوزه صورت گرفته است. لذا در این پژوهش سعی شده است که به بررسی اثربخشی آموزش کارآفرینی در انتخاب کارآفرینی به عنوان یک مسیر شغلی پرداخته شود.

پیشینه

به اعتقاد عده ای، نگرش و رفتار کارآفرینانه کاملاً ذاتی است و نمیتوان آن را در افراد دیگر پرورش داد، ولی امروزه این دیدگاه تغییر کرده و این اعتقاد وجود دارد که اگر چه ذاتی بودن در تعدادی از افراد خاص درست است، اما یک فضای

آموزشی مناسب میتواند نگرش کارآفرینی را در بین افراد تشویق کند (فوجز و همکاران ۲۰۰۸)

هیسریچ و پیترز (۱۹۹۸) برای آموزش کارآفرینی مهارتهای متفاوتی مطرح کرده اند که به شرح زیر است :

۱- مهارتهای فنی: شامل ارتباطات مکتوب و شفاهی، مهارتهای مدیریت و سازماندهی؛

۲- مهارتهای مدیریت کسب و کار: شامل تصمیم گیری، برنامه ریزی و بازاریابی

۳- مهارتهای کارآفرینی فردی: شامل کنترل درونی، نوآوری و ریسک پذیری (هنری و

همکاران، ۲۰۰۵).

(Gatewood and Shaver, Gartner, Carter) (۲۰۰۳) در پژوهشی به بررسی دلایل انتخاب کارآفرینی به عنوان شغل

توسط کارآفرینان نوپا پرداختند و آن دلایل را با پاسخ های گروهی از غیر کارآفرینان مقایسه کردند. این دلایل در شش بعد

خودشناسی، موفقیت مالی، نقش ها، نوآوری، شناخت و استقلال دسته بندی شدند. نتایج نشان داد بین نمره های کارآفرینان

تازه کار و غیر کارآفرینان در ابعاد خودشناسی، موفقیت مالی، نوآوری و استقلال تفاوت معناداری وجود ندارد اما بعد شناخت کارآفرینان تازه کار، به میزان قابل توجهی کمتر از غیر کارآفرینان ارزیابی شد. در نهایت از لحاظ جنسیت نیز صرفنظر از گروه کارآفرینان تازه و غیرکارآفرینان، موفقیت مالی و نوآوری در مردان بیشتر از گروه زنان بود. (Wilson Et al 2007) در پژوهشی به بررسی روابط بین جنسیت، خودکارآمدی کارآفرینی و میل به کارآفرینی در دو گروه نمونه نوجوانان و دانشجویان کارشناسی ارشد مدیریت کسب و کار پرداختند. نتایج نشان داد که اثرات جنسیت بر خودکارآمدی کارآفرینی در دو گروه مشابه است. همچنین تأثیر آموزش کارآفرینی در برنامه‌های مدیریت کسب و کار بر خودکارآمدی کارآفرینی زنان نسبت به مردان قویتر است. (Akmaliah and Pihie ۲۰۰۹) در پژوهش پیمایشی به بررسی ادراک خودکارآمدی و میل به کارآفرینی دانشجویان پرداختند. یافته‌ها نشان داد که دانش آموزان با ادراک خودکارآمدی بالا و مایل به کارآفرینی، نمره متوسط را در تمام سازه‌های مدیریت مالی و بازاریابی گرفتند. یافته‌ها همچنین نشان داد که افرادی که ارزش آموزش کارآفرینی در دانشگاه را دریافته‌اند نمره بالتری در نگرش به مسیر شغلی کارآفرینی و کنترل رفتاری کسب کرده‌اند و در نهایت پیشنهاد میکند که سیاستگذاران دانشگاه باید استراتژیهای آموزشی خاصی را برای آموزش کارآفرینی انتخاب کنند تا مبنایی برای انتخاب کارآفرینی به عنوان یک مسیر شغلی در نظر گرفته شود.

(Muofhe Du and Toit) (۲۰۱۱) در پژوهشی به بررسی - تفاوت‌های میل به کارآفرینی بین دانشجویان رشته کارآفرینی و غیر کارآفرینی - رابطه بین آموزش کارآفرینی و اهداف کارآفرینی - همچنین رابطه بین مدل‌های نقش و میل به کارآفرینی پرداختند. یافته‌های پژوهش نشان داد که دانش آموزان رشته کارآفرینی میل به کارآفرینی قوی تری نسبت به دیگر

دانش آموزان دارند همچنین رابطه مثبت بین آموزش کارآفرینی با میل به کارآفرینی و بین مدل های نقش با اهداف کارآفرینی به ترتیب وجود دارد.

۲۰۱۲) Kabui and Maalu در پژوهشی به بررسی درک دانش آموزان مدارس راهنمایی دولتی ناپروبی از کارآفرینی به عنوان یک مسیر شغلی و تمایل آنها برای انتخاب کارآفرینی به عنوان مسیر شغلی پرداختند. او به عوامل درونی (داشتن والدین کارآفرین) و بیرونی (یادگیری کارآفرینی) تأثیرگذار بر ادراک کارآفرینی و اهداف کارآفرینی آنها توجه کرد. نتایج پژوهش نشان داد که اکثر دانشجویان ادراک مثبتی نسبت به کارآفرینی به عنوان یک مسیر شغلی داشتند. عوامل مختلفی نظیر ترس از شکست، فقدان دانش کافی برای شروع و اجرای کسبوکار خود و بودجه های ناکافی برای شروع کسب و کار به عنوان مانع یا چالش کارآفرینی درک شدند. همچنین نتایج نشان داد که تفاوت معناداری در ادراک کارآفرینی بین دانش آموزانی که مطالعات کسب و کار در مدرسه دارند و کسانی که این موضوع ها را مطالعه نکرده بودند وجود ندارد. علاوه بر این دانش آموزانی که والدین خود اشتغال داشتند انگیزه زیادی برای رفتن به کارآفرینی به منظور ادامه کسب و کار خانوادگی نداشتند.

فوجز و همکاران (۲۰۰۸) در تحقیق خود به تجزیه و تحلیل اینکه تا چه اندازه آموزش کارآفرینی اجباری در آلمان و سوئد، شیوه فکر کردن کارآفرینانه را در بین دانش آموزان بهبود می بخشد، پرداختند. آنها به این نتیجه رسیدند که مدارس آلمان در ارائه خوداشتغالی به عنوان یک گزینه شغلی چندان موفق نبوده اند، ولی دانش آموزان سوئدی به طور کلی تمایل بیشتری نسبت به خوداشتغالی نشان داده اند. بعلاوه، نتایج تحقیق گویای آن است که مدارس آلمانی نه تنها

تمایل دانش آموزان نسبت به خوداشتغالی را زمانیکه بزرگتر می شوند، تقویت نمی کنند، بلکه آن را کاهش نیز می دهند.

al et and Noer (۲۰۱۳). در پژوهشی به بررسی ویژگیهای شخصیتی تأثیرگذار بر انتخاب کارآفرین به عنوان یک مسیر شغلی فارغ التحصیلان دانشگاه پرداختند. بر اساس پژوهش های گذشته پنج عامل ریسک پذیری، رقابت -جویی، پیشگامی، نوآوری و استقلال بر انتخاب کارآفرینی به عنوان مسیر شغلی شناسایی شده است. نتایج نشان می دهد که سه عامل عمده تأثیرگذار بر انتخاب کارآفرین به عنوان مسیر شغلی، یعنی پیشگامی، ریسک پذیری و رقابت جویی وجود دارد. درحالیکه دو عامل دیگر یعنی نوآوری و استقلال در دو گروه مشترک می باشد

در پژوهش دیگری حسینیان، طباطبایی و خدابخشی (۱۳۸۶) (تأثیر آموزشهای آمادهسازی شغلی و کارآفرینی را بر تمایلات کارآفرینی جوانان داوطلب استفاده از تسهیلات اشتغالزایی شهر تهران بررسی کردهاند. نمونه این تحقیق ۸۰ نفر بودهاند، نتایج پژوهش نشان داده است که آموزشهای آمادهسازی شغلی و کارآفرینی اثر معناداری بر تمایلات کارآفرینی این جوانان داشته است.

تحقیق فرلی و هلرن (۲۰۱۱) (نشان داد افرادی که ریسک پذیری و استقلال طلبی بالایی دارند، نسبت به افرادی که ریسک پذیری و استقلال طلبی پایینی دارند، از آموزش های کارآفرینی استفاده بیشتری می برند، چون این صفات آنها را مستعد کارآفرینی می کند و به آنها انگیزه می دهد که پس از دریافت سطح ابتدایی آموزش و حمایت کارآفرینی یک کار

تجاری را شروع کنند. نتایج به دست آمده از تحقیقات فوق، بیانگر آن است که ارائه آموزش هایی در زمینه کارآفرینی می تواند بر نگرش، ادراک و رفتار کارآفرینانه تأثیرگذار باشد. پژوهش حاضر نیز به نتایج همسویی با تحقیقات قبل دست یافت و نشان داد که برگزاری جلسات مشاوره شغلی بر اساس رویکرد تصادفی و پرورش مهارتهای ذکر شده در این رویکرد، قابلیت های کارآفرینی دانشجویان را افزایش داده است.

نهادینه سازی آموزش کارآفرینی در مدارس

برای نهادینه سازی آموزش کارآفرینی در مدارس و آموزش و پرورش اقداماتی لازم است که در ذیل بیان می شود :

- تدوین سیاست کلی برنامه آموزش کارآفرینی در نظام آموزش و پرورش با استفاده از تجربیات سایر کشورها و نظرات خبرگان.

- قرارگیری موضوع کارآفرینی در کتابهای درسی پایه ها و رشته های مختلف تحصیلی.

چرا که به جای آموزش مستقیم و داشتن درس مجزای کارآفرینی بهتر است کارآفرینی با رویکرد تلفیقی با سایر علوم و دروس پیوند خورد. به عنوان مثال در همه دروس از جمله جغرافیا، جامعه شناسی، شیمی، فیزیک، ریاضی می توان بکار برد. در تدوین

محتوای آموزش کارآفرینی در مدارس سطح و توانایی دانش آموزان بسیار مهم و حیاتی است؛

چرا که باتوجه به پیچیدگی مفهوم کارآفرینی امکان معرفی و یادگیری همه موضوعات آن برای مخاطبین در هر سنی میسر نیست.

- آموزش مسئولین آموزش و پرورش به ویژه معلمان درباره نقش و اهمیت کارآفرینی در جامعه و شیوه آموزش و

یادگیری آن برای دانش آموزان

- تدوین محتوای الکترونیکی کارآفرینی در قالب چندرسانه‌ای

- برگزاری مراسم ها و آیین های ترویج آموزش کارآفرینی در مدارس

می‌توان از دانش آموزان سابق که به عنوان کارآفرین در جامعه فعالیت می‌کنند، برای ارائه و انتقال تجربیات خود به دانش

آموزان دعوت کرد.

- برپایی دوره‌های کارورزی کارآفرینانه برای دانش آموزانی که می‌خواهند کارآفرین شوند.

- تربیت معلمان خاص برای آموزش کارآفرینی در مدارس

این معلمان بصورت حرفه‌ای مسائل و موضوعات آموزش کارآفرینی در آموزش و پرورش را لمس و تجربه کرده و به دیگران

انتقال می‌دهند.

- آموزش فعالیت‌های عملی محور کارآفرینی به جای آموزش معلم محور، بطوریکه دانش آموزان از طریق انجام فعالیت

و درگیر شدن با کارآفرینی آشنا شوند.

مدارس کارآفرینی در ایران

شرایط فعلی کشور اقتضا می‌کند تا افراد خلاق با ایده و راه‌حل‌های نو، پا در عرصه کسب و کار بگذارند. پرداختن به موضوع آموزش کارآفرینی در مدارس و فراهم کردن فرصت‌های کارآفرینی در ایران بیش از پیش مورد نیاز است. باید همواره در نظر داشته باشید چیزی که سرنوشت انسان را می‌سازد استعدادهايش نیست، انتخاب‌هايش می‌باشد؛ و امروزه کارآفرینی چیزی بیش از یک انتخاب است و تبدیل به ضرورت شده است.

هدف از آموزش کارآفرینی در مدارس این است که جوانان به‌جای اینکه به فکر استخدام و تحقق اهداف مدیر خود باشند، با خلاقیت و طرح ایده‌های نو با کسب مهارت‌های کارآفرینی برای تحقق رویاهای خودشان تلاش کنند.

تربیت نیروی انسانی خلاق، متخصص، کارآفرین، مسئولیت‌پذیر، آینده‌نگر، فعال و نوآور از اهداف آموزش کارآفرینی در مدارس است.

در مدارس کارآفرینی افراد از ابتدا با مهارت‌های اجتماعی آشنا می‌شوند. در ایران هنوز فاصله زیادی تا رسیدن به مدارس کارآفرینی موفق و پربازده و آموزش کارآفرینی در مدارس مانده است. در این زمینه هم باید از طرف بخش خصوصی و هم بخش دولتی حمایت‌هایی صورت پذیرد.

بسیاری از مدارس و مؤسسات کارآفرینی علاوه بر آموزش‌های تئوریک با برگزاری کلاس و کارگاه‌های مختلف به آموزش توانمندی‌های اجتماعی، مهارت‌های ارتباطی، رویکردهای خلاقانه و... می‌پردازند. هدف آن‌ها کاهش افرادی است که بدون در

نظر گرفتن نیازهای جامعه وارد دانشگاه شده؛ به دلیل فرآیند آموزشی ناقص و ناکارآمد، بدون یادگرفتن مهارت‌های لازم و کاربردی.

پس از فارغ‌التحصیلی به‌جای اینکه جذب بازار کار مرتبط با رشته خود شوند فقط آمار بیکاران را بالا می‌برند. افراد کارآفرین علاوه بر اینکه می‌توانند به موفقیت‌های بزرگ و منافع شخصی برسند... می‌توانند منشأ تحولات بزرگی در زمینه‌های صنعتی، تولیدی و خدماتی شوند. در مدارس کارآفرینی دست‌یابی به منابع و منافع مالی ناشی از کارآفرینی، یک ارزش تلقی می‌شود؛ و این ارزش خود انگیزه‌ای برای خلق ایده‌های نو و به ثمر رساندن آن‌ها می‌باشد.

هدف آموزش و پرورش تربیت نسلی است که علاوه بر تفکر و خلاقیت، درباره کارآفرینی نیز آگاهی داشته باشند. روش‌های آموزشی گذشته نیازمند تغییر بوده و باید تمام علوم متصل به هم و کاربردی آموزش داده شوند. روحیه پرسشگری باید در دانش‌آموزان تقویت و مهارت‌های زندگی آموزش داده شود و این مهم با ارائه آموزش‌های به‌روز به معلمان و انتقال آن به دانش‌آموزان میسر می‌شود.

"طرح اتاق کارآفرینی مدارس" به دنبال آموزش و ترویج کارآفرینی با رویکرد عملی در مدارس است و در قالب آن برنامه‌های مختلف ترویجی، آموزشی و مشاوره‌ای در مدارس اجرا می‌شود. این طرح نگرش کارآفرینانه را در بین جامعه دانش‌آموزی ترویج می‌دهد تا دانش‌آموزان این نکته را فرا گیرند که در هر مرحله از آموزش باید به دنبال این باشند که ایده‌های خلاقانه‌ای را برای راه اندازی کسب و کار در ذهن داشته باشند. برای اجرای طرح پس از انتخاب مدرسه در صورتی که معلم علاقمند به موضوع

باشد مسئولیت اجرای طرح را عهده دار می‌شود در غیر این صورت از یک تسهیلگر یا مدرس کارآفرینی بومی استفاده می‌شود.

معلم یا تسهیلگر باید دوره آموزشی و توجیهی طرح را شرکت کند.

دانش آموزان با تسهیلگری و همراهی معلم یا تسهیلگر، در برنامه‌های ترویجی مثل آشنایی با کارآفرینان، مسابقه با موضوع

کارآفرینی، پخش فیلم و... نسبت به موضوع کارآفرینی و کسب و کار علاقمند و دغدغه مند شده و آگاهی عمومی‌شان افزایش

پیدا می‌کند، همزمان تعداد ۳۰ دانش آموز علاقمند از هر مدرسه شناسایی و آموزش‌های کارآفرینی و کسب و کار را با زبان

ساده فرا می‌گیرند، یکی از آموزش‌های مهم این طرح شرکت در رویداد طراحی مدل تمرین کسب و کار دانش‌آموزی است که

دانش‌آموزان در آن در قالب تیم‌های کسب و کار ایده پردازی می‌کنند. فعالیت‌های ترویجی و آموزش‌ها توسط معلمان یا

تسهیلگران آموزش دیده ارائه می‌شود. ترویج و آموزش کارآفرینی در بین دانش‌آموزان مدارس دوره متوسطه به منظور اشاعه

فرهنگ کارآفرینی در مدارس و ترغیب برخی از دانش‌آموزان مستعد برای ورود به فرآیند کارآفرینی و ایجاد کسب و کارهای

جدید در مسیر حرفه‌ای شان در آینده.

طرح اتاق کارآفرینی مدارس برای اولین بار در ۲ مدرسه شهرستان قائن در سال ۸۹ آغاز شد و تا سال ۹۶ در ۴۱ مدرسه اجرا

شده است. اجرای طرح در سال‌های اخیر دستاوردهای زیر را داشته است:

- تدوین مدلی برای ترویج و آموزش کارآفرینی در مدارس جهت ارائه به مدارس و سمن‌ها
- کسب مجوز وزارت آموزش و پرورش و سازمان برنامه و بودجه در سال ۹۶ برای اجرای طرح

- نهادینه‌سازی اجرای طرح در دو شهر قائن و زاهدان با همراهی دو سازمان مردم‌نهاد محلی
 - آموزش ۷۰ معلم و شناسایی ۶ معلم همراه و علاقمند مروج کارآفرینی در مدرسه
 - آموزش اولیه و مقدماتی ۶۷۲ دانش آموز
 - شناسایی ۷۵ دانش آموز مستعد کسب و کار و کارآفرینی
 - تاثیرگذاری در راه اندازی ۳۲ کسب و کار خانگی توسط فارغ التحصیلان طرح
 - تاثیرگذاری در راه اندازی ۱۷ کسب و کار مستقل توسط فارغ التحصیلان طرح
- برخی از نتایج مهم طرح اتاق کارآفرینی مدارس برای دانش آموزان، معلمان و والدین برای سال ۹۷
- تعدادی از دانش آموزان مستعدی که این طرح را با موفقیت گذرانده‌اند بعد از پایان تحصیلات مدرسه‌ای یا دانشگاهی احتمال اینکه در راه اندازی یک کسب و کار موفق شوند بیشتر خواهد بود
 - آموزش عملی و هدفمند کارآفرینی یکی از برنامه‌های مدرسه باشد و فعالیت‌هایی در این زمینه به صورت مستمر در مدرسه اجرا می‌شود

نتیجه گیری:

همواره همه افراد نیاز دارند به طور مرتب همگام با تغییرات تکنولوژی و ورود فناوری‌های جدید آموزش‌ها را به‌روزرسانی کنند و این مرکز قابلیت‌های ویژه‌ای دارد بخشی از جامعه مخاطبان آن معلمان بوده و معلمان بهره‌های اصلی توسعه و ترویج فرهنگ کارآفرینی و خلاقیت در جامعه هستند. ویژگی‌های معلمان کارآفرین مهارت حل مسئله، خلاقیت و انجام کار تیمی و داشتن مهارت‌های آموزشی است، باید این مهارت‌ها را در این نوع مراکز کارآفرینی با برنامه‌ریزی دنبال کنیم. کارآفرینی یک رویکرد مهم در سند تحول آموزش و پرورش است و سیاست‌های جامع علمی کشور بر ارتقای کارآفرینی تاکید دارد. تربیت کارآفرینانه برای ایجاد رفتار کارآفرینانه در فرزندان است، تربیت کارآفرینانه برای منجر شدن به نتیجه‌های کارآفرینانه است و نظام‌های آموزشی دنیا تاکید بر خلاقیت و نوآوری است. دانش‌آموزان باید مهارت‌های ارتباطی، بازاریابی، مدیریتی، تاب‌آوری و خطرپذیری را یاد بگیرند و با راه‌انداز این مراکز آموزشی می‌توانیم در مسیر ترویج فرهنگ کارآفرینی گام برداریم.

منابع:

- بدری، احسان. (۱۳۸۴). بررسی قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان دانشگاه اصفهان، دانشگاه اصفهان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد
- حسینیان، سیمین؛ طباطبایی یحیی آبادی، شهناز و خدابخشی کولایی، آناهیتا. (۱۳۸۶). (بررسی اثربخشی آموزش‌های آماده سازی شغلی و کارآفرینی بر تمایلات کارآفرینی جوانان داوطلب استفاده از تسهیلات اشتغال زایی شهر تهران، تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره، ۶ (۲۳): ۴۱-۶۶ .

• شمعی زاده، مرضیه. (۱۳۸۴). تأثیر مشاوره شغلی شناختی- اجتماعی برافزایش خودکارآمدی کارآفرینی

دانشجویان، دانشگاه اصفهان، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته مشاوره شغلی.

Bandura, A. (1982). The psychology of chance encounters and life paths. American Psychologist , 37 , 747 - 755

Edwards, L. J, Muir, E. J. (2005). Promoting entrepreneurship at the university of Glamorgan through formal and informal learning. Journal of Small Business and Enterprise Development, 12, 4, 613-626

Fairlie, R. W. & Holleran, W. (2011). Entrepreneurship training, risk aversion and other personality traits: Evidence from a random experiment. Journal of Economic Psychology , 33 , 366 - 378 .

Fayolle, A; Gailly, B & Lassas-Clerc, N. (2006) . Assessing the impact of entrepreneurship education programs: a new methodology. Journal of European industrial training, 30, 9, 701-۷۲۰ . □□□□□, □; Werner, A & wallau, F. (2008). Entrepreneurship education in Germany and Sweden: what role do different school systems play? Journal of Small business and Enterprise Development, 15, 2, 365-81.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶